

Η μαγεία και η επιστήμη συμμάχησαν στην αρχαιότητα και δημιούργησαν μια επικερδέστατη επιχείρηση, τα θεραπευτήρια. Πολύ νωρίς, το ιερατείο κατάλαβε ότι είχε να κάνει με αληθινό χρυσορυχείο κι έσπευσε να τα εκμεταλλευτεί: Τα Ασκληπιεία φύτεψαν σαν τα μανιτάρια στην αρχαία Ελλάδα, καθώς ο Ασκληπιός αναβαθμίστηκε σε θεό της ίασης. Δημιουργήθηκαν ναοί που βρίσκονταν έξω από τις πόλεις, κατά κανόνα σε άλση που εξασφάλιζαν ηρεμία. Γύρω από τα ιερά, υπήρχαν κτίρια, όπου παιζόταν το δράμα της ίασης. Οι επιτυχίες τους τα έκαναν δημοφιλή. Το πώς όμως κατόρθωναν να θεραπεύσουν τους αρρώστους, ακόμα παραμένει μυστήριο. Το βέβαιο είναι ότι οι θεραπευτές ιερείς διέθεταν κάποιες ιατρικές γνώσεις που είχαν αποκτήσει με την παρατήρηση και την πείρα. Μετέτρεπαν την ιατρική αγωγή σε θεατρική παράσταση, με χρήση βοτάνων, παραισθησιογόνων και αυθυποβολής, και έπειθαν τους γιατρεμένους ότι ο θεός τους είχε επισκεφθεί και τους είχε κάνει καλά. Εκείνοι, απλά, είχαν μεσολαβήσει.

Αρχική πηγή προέλευσης του Ασκληπιού θεωρήθηκε η Αίγυπτος. Ήταν στα 2770 π.Χ. (κατ' άλλους, 2.585), όταν ήρθε η ώρα να δημιουργηθεί η τρίτη φαραωνική δυναστεία με ιδρυτή τον Ζοζέρ και στυλοβάτη το πρώτο βεβαιομένα υπαρκτό ιστορικό πρόσωπο της αρχαίας Αιγύπτου, τον πρίγκιπα Ιμχοτέπ (Ιμούθη για τους Έλληνες). Ήταν καλλιτέχνης, σοφός, γιατρός, αρχιτέκτονας και βασικός σύμβουλος του Φαραώ. Με τον Ζοζέρ και τον Ιμχοτέπ, η Αίγυπτος εγκατέλειψε οριστικά τη Νεολιθική εποχή και πέρασε σ' αυτή των μετάλλων και του πολιτισμού. Οι Αιγύπτιοι θεωρούν τον Ιμχοτέπ ιδρυτή των επιστημών και των τεχνών, τον λάτρεψαν ως θεό της γνώσης και πιστεύουν ότι τον παρέλαβαν αργότερα οι Έλληνες και τον θεοποίησαν ως Ασκληπιό. Σύμφωνα με τις παραδόσεις, ο Ιμχοτέπ είναι αυτός που έκτισε το πρώτο πέτρινο σπίτι στην Αίγυπτο και ίδρυσε Αρχιτεκτονική σχολή.

Η εμφάνιση του Ασκληπιού στον Ελλαδικό χώρο κρύβει μια από τις πολλές τραγωδίες που φιλοξενούνται στην ελληνική μυθολογία και περιγράφουν το πέρασμα από την αγριότητα στον πολιτισμό: Η πανέμορφη Κορωνίδα ήταν κόρη του σκληρού βασιλιά των Λαπιθών της Μαγνησίας, Φλεγύα, και αρραβωνιασμένη με τον Ίσχη, γιο του βασιλιά των Λαπιθών της Λάρισας, Έλατου. Κάποια μέρα, η Κορωνίδα έκανε περίπατο στις όχθες της λίμνης Βοίβης (μετέπειτα Κάρλας) όπου την είδε ο θεός Απόλλων και την ερωτεύτηκε. Δεν έχασε καιρό και την έκανε δική του. Η νέα ντράπηκε να εξομολογηθεί στους δικούς της την περιπέτειά της με τον θεό και την κράτησε κρυφή. Οι ετοιμασίες για τον γάμο της με τον Ίσχη συνεχίστηκαν κανονικά. Λίγο πριν από την τελετή του γάμου, ο άσπρος κόρακας που ήξερε ότι ο Απόλλων εξακολουθούσε να αγαπά την Κορωνίδα, έσπευσε στους Δελφούς να του το προφτάσει.

Ο θεός έγινε πυρ και μανία. Ο πρώτος που πλήρωσε τον θυμό του, ήταν ο κόρακας που έφερε τα μαντάτα: Ο Απόλλωνας τον καταράστηκε να γίνει μαύρος. Έπειτα, σκότωσε με

ένα βέλος τον Ίσχη. Και, μετά, ζήτησε από την αδελφή του, την Άρτεμη, να σκοτώσει την άπιστη Κορωνίδα, καθώς ο ίδιος δεν είχε το κουράγιο να το κάνει. Με μια σαϊτιά, η Κορωνίδα έπεσε νεκρή.

Το θανατικό γέμισε πένθος το παλάτι του βασιλιά Φλεγύα που δεν ήξερε τι να υποθέσει. Ήταν ακόμα η εποχή που έκαιγαν τους νεκρούς. Ο Φλεγύας διέταξε να φτιάξουν μια μεγάλη πυρά για να καεί η σορός της άτυχης Κορωνίδας. Μόλις οι φλόγες τύλιξαν το άψυχο κορμί της, παρουσιάστηκε ο θεός Απόλλων, άρπαξε το ακόμα αγέννητο αλλά ζωντανό παιδί του που η Κορωνίδα έκρυβε στα σπλάχνα της και το πήγε στον Κένταυρο Χείρωνα, στο Πήλιο, να το αναθρέψει. Το είπαν Ασκληπιό.

Κοντά στον Χείρωνα αλλά και με διδασκαλία του θεού πατέρα του, ο Ασκληπιός έμαθε ιατρική και είχε την ικανότητα να θεραπεύει κάθε αρρώστια και πληγή. Βοήθησε και η θεά Αθηνά: Όταν κόσμησε την ασπίδα της με το τρομερό κεφάλι της γοργόνας Μέδουσας, χάρισε στον Ασκληπιό το μαγικό αίμα του τέρατος: Αυτό που προερχόταν από τη δεξιά φλέβα της Μέδουσας θεράπευε τους ανθρώπους, ενώ εκείνο που προερχόταν από την αριστερή, τους σκότωνε. Βοήθησε και η γνώση των άπειρων ιαματικών βοτανιών που φύτρωναν στο Πήλιο. Στα νιάτα του, ο Ασκληπιός μετείχε στην Αργοναυτική εκστρατεία και στο κυνήγι του Καλυδώνιου κάπρου. Μετά, πήγε κι εγκαταστάθηκε στην Τρίκκη, την πιο σπουδαία πόλη της Ιστιαιώτιδας. Η φήμη του απλώθηκε σε όλο τον κόσμο και πλήθος άνθρωποι έσπευδαν να τον βρουν για να τους θεραπεύσει. Στην Τρίκκη, ιδρύθηκε το πρώτο στον κόσμο Ασκληπιείο. Οι ικανότητες του Ασκληπιού ήταν τόσες πολλές, ώστε πέτυχε να αναστήσει και νεκρούς: Στην εκστρατεία των Επτά επί Θήβας, ανάστησε τον Καπανέα και τον Λυκούργο, ενώ το ίδιο έκανε και με τον Ιππόλυτο, τον γιο του Θησέα.

Ή η απόπειρά του να αναστήσει θνητούς θεωρήθηκε αλαζονεία από τον Δία, ο οποίος τον σκότωσε με ένα κεραυνό, ή ο θεός του Άδη παραπονέθηκε στον Δία ότι ο Ασκληπιός του έκλεβε την πελατεία, οπότε ο Δίας τον κεραύνωσε. Ό,τι κι αν έγινε, ο θάνατος του Ασκληπιού σημαίνει ότι πρώτα θεωρήθηκε θνητός και έπειτα θεοποιήθηκε καθώς οι θεοί ήταν αθάνατοι. Τον λάτρευαν όμως σε όλη την Ελλάδα ως θεό, ενώ τα Ασκληπιεία δεν ήταν απλά θεραπευτήρια αλλά ιεροί τόποι που διευθύνονταν από αρχιερέα και ιερείς. Αργότερα, το Ασκληπιείο της Τρίκκης έπεσε σε παρακμή καθώς τη φήμη του έκλεψαν τα Ασκληπιεία της Επιδαύρου και της Κω. Στα 300 π.Χ. όμως, υπήρχε ακόμα ένα σπήλαιο που ήταν γνωστό ως το άδυτο του Ασκληπιού. Στα ρωμαϊκά χρόνια, η μορφή του θεού – γιατρού ακολουθούσε πορεία αντίστροφη προς αυτή του Δωδεκάθεου: Όσο η λατρεία των θεών του Ολύμπου έσβηνε, τόσο του Ασκληπιού μεγάλωνε και απλωνόταν. Στη Ρώμη, η λατρεία του ξεκίνησε το 291 π.Χ. Το όνομά του ήταν Aesculapius. Στα αγάλματα, παρουσιάζεται με μορφή περίπου ίδια με τον Δία, να στηρίζεται σε μπαστούνι πάνω στο οποίο ελίσσεται το ιερό φίδι.

Από νωρίς, τον Ασκληπιό διεκδίκησαν η Επίδαυρος και η Μεσσηνία αλλά αναμφισβήτητη έμεινε τελικά η άποψη ότι ανήκε στην Τρίκκη. Εκεί έζησε, εκεί άσκησε το επάγγελμά του, εκεί παντρεύτηκε κι απέκτησε κόρες τις Υγεία (θεά με πανελλήνια ακτινοβολία, προσωποποίηση της σωματικής και ψυχικής ευεξίας), Ιασώ, Ακεσώ (λατρευόταν στην Επίδαυρο και την Αθήνα), Πανάκεια (θεά των ιαματικών βοτανιών και των θαυματουργών φαρμάκων) και γιους τον Μαχάονα και τον Ποδαλείριο (ήταν οι γιατροί του ελληνικού στρατοπέδου στην εκστρατεία εναντίον της Τροίας, ο Μαχάων πρώτος χειρουργός και ο αδελφός του πρώτος ψυχίατρος).

Στην Επίδαυρο, πίστευαν ότι ο θεραπευτής θεός Ασκληπιός δεν είχε καμιά σχέση με τα Τρικάλα. Απλά, ο άγριος βασιλιάς, Φλεγύας, έφτασε κάποτε στα μέρη της Επιδαύρου για να δει με τα μάτια του την πόλη και να ζυγιάσει τις πιθανότητες που ο ίδιος είχε, αν εκστράτευε από τη Θεσσαλία για να την πάρει. Μαζί του, είχε πάρει την κόρη του, Κορωνίδα, που όμως ήταν έγκυος από τον θεό Απόλλωνα.

Κρυφά από τον πατέρα της, η Κορωνίδα κατάφερε να γεννήσει στο βουνό Μύρτιο όπου και παράτησε το νεογέννητο. Ο Απόλλων όμως δεν άφησε τον γιο του να χαθεί. Έκανε μια κατσίκα να ξεστρατίσει από το κοπάδι κάποιου βοσκού, Αρεσθάνα, και να πλησιάσει το μωρό που βρήκε ευκαιρία και θήλασε, ενώ το σκυλί του κοπαδιού στεκόταν φρουρός. Γι' αυτό, έλεγαν οι Επιδαύριοι, το βουνό μετονομάστηκε Τίθιον (τόπος θηλασμού).

Ο Αρεσθάνας που είχε χάσει την κατσίκα και τον σκύλο του, άρχισε να ψάχνει τριγύρω και σύντομα βρέθηκε μπροστά στο μωρό που θήλαζε τυλιγμένο σ' ένα φως μαγικό. Ο βοσκός κατάλαβε ότι κάτι θεϊκό υπήρχε στην όλη ιστορία κι αποφάσισε να πάρει το μωρό κοντά του και να το μεγαλώσει. Το είπαν Ασκληπιό.

Ο Ασκληπιός μεγάλωσε, εκδήλωσε τις ικανότητές του κι έγινε ο θεός – γιατρός. Και για να μην υπάρχουν ανταγωνιστές, οι Επιδαύριοι ορκίζονταν ότι ο Ασκληπιός ποτέ δεν απομακρύνθηκε από τα μέρη εκείνα.

Μια άλλη παραλλαγή της Επιδαύρου ανέφερε ότι ο Δίας πάντρεψε τον τοπικό ήρωα, Μάλο, με τη μούσα Ερατώ, προστάτισσα της ερωτικής ποίησης. Ανάμεσα στα παιδιά τους ήταν ο Θάμυρης και η Κλεοφήμη. Η Κλεοφήμη παντρεύτηκε έναν αριστοκράτη της Επιδαύρου που λεγόταν Φλεγύας και καμιά σχέση δεν είχε με τον Φλεγύα της Θεσσαλίας. Κόρη τους ήταν η Αίγλη που την φώναζαν Κορωνίδα. Την ερωτεύτηκε ο θεός Απόλλων και από την ένωσή τους γεννήθηκε ο Ασκληπιός που ποτέ δεν έφυγε από την Επίδαυρο.

Στη Μεσσηνία, ο βασιλιάς Λεύκιππος ίδρυσε πρωτεύουσά του το Λεύκτρο, πόλη που αργότερα προσαρτήθηκε στη Λακωνία. Οι Μεσσήνιοι εξακολουθούσαν να τη διεκδικούν στα ιστορικά χρόνια. Ο Λεύκιππος παντρεύτηκε την Φιλοδίκη από την οποία απέκτησε τρεις κόρες: Τις Αρσινόη, Ιάλειρα και Φοίβη.

Την Αρσινόη, κατά τη μεσσηνιακή εκδοχή, ερωτεύτηκε ο θεός Απόλλων κι απέκτησε μαζί της γιο, τον Ασκληπιό. Σύμφωνα με αυτή την εκδοχή, η Αρσινόη παρέδωσε τον Ασκληπιό στην τροφό, Κορωνίδα, να το μεγαλώσει. Κι έπειτα, τον πήρε ο Απόλλων και τον πήγε στο Πήλιο, να τον αναθρέψει ο Κένταυρος Χείρων. Στη Μεσσηνία, έλεγαν, γεννήθηκε ο γιος του Ασκληπιού, Μαχάων, γιατρός των Αχαιών στην εκστρατεία στην Τροία. Στο Λεύκτρο, τον Ασκληπιό και τον Μαχάονα μαζί με τον αδελφό του, Ποδαλείριο, τους τιμούσαν τουλάχιστον ως τα ρωμαϊκά χρόνια.

Οι απόγονοι του Ασκληπιού, οι Ασκληπιάδες, είχαν στην επικράτειά τους τις θεσσαλικές πόλεις Ιθώμη, Τρίκκη και Οιχαλία. Στη Μεσσηνία, έλεγαν ότι οι πόλεις αυτές είναι μεσσηνιακές με την Ιθώμη να ταυτίζεται με τον ομώνυμο τειχισμένο λόφο πάνω από τη Μεσσήνη και την Οιχαλία να μην είναι άλλη από την παλιά Ανδανία. Όσο για την Τρίκκη, στα ιστορικά χρόνια έδειχναν τα ερείπιά της στα βόρεια του νομού.

Όπως και να έχει το ζήτημα, από τα τριακόσια Ασκληπεία που γνωρίζουμε να υπήρχαν, το αρχαιότερο ήταν της Τρίκκης (στα Τρίκαλα Θεσσαλίας) και το σπουδαιότερο της Επιδαύρου. Στις αρχές του Δ' π.Χ. άρχισε ν' αποκτά φήμη και το Ασκληπείο της Κω, που τότε δημιουργήθηκε. Διέθετε θειούχες ιαματικές πηγές και γρήγορα ξεπέρασε όλα τα άλλα σε σπουδαιότητα, καθώς οι εκεί θεραπευμένοι αποτελούσαν την ακαταμάχητη ζωντανή του διαφήμιση. Το διηύθυνε ένας μεγάλος ιερέας σε συνεργασία με ένα πυροφόρο (βοηθό). Κι ακόμα, υπήρχαν πολλοί ιερομνήμονες (νοσοκόμοι), νεωκόροι και ιερείς.

Εκείνο τον καιρό, συνέπεσε να ιδρυθεί στον ίδιο χώρο και ιατρική σχολή που είχε την τύχη να φιλοξενεί διδάσκαλο τον Ιπποκράτη. Ο μεγάλος Κώος επιστήμονας και φιλόσοφος γεννήθηκε το 460 π.Χ. (πέθανε στη Λάρισα της Θεσσαλίας, το 377 π.Χ.) και είναι αυτός που θεμελίωσε την ιατρική επιστήμη. Μελέτησε τον ανθρώπινο οργανισμό και τις ιδιότητές του, τις αρρώστιες και τις θεραπευτικές αγωγές. Προήγαγε τις ειδικότητες παθολογία, διαγνωστική, χειρουργική, γυναικολογία και μαιευτική. Παρ' όλο που δίδασκε μέσα σε χώρο ιερού (η παράδοση τον θέλει και στη σκιά του πλάτανου που φέρει το όνομά του), απάλλαξε την ιατρική από τον εμπειρικό και τον ιερατικό χαρακτήρα της. Με το όνομά του σώζονται 72 συγγράμματα στην ιωνική διάλεκτο (τα πολλά θεωρούνται νόθα). Και το όνομά του φέρει ο όρκος που δίνουν οι νέοι γιατροί στο ξεκίνημα της σταδιοδρομίας τους.

Ο συνδυασμός Ασκληπιείου – Ιπποκράτη έκανε εκατοντάδες χιλιάδες προσκυνητές από όλη την Ελλάδα και τη Μ. Ασία να προσέρχονται στην περιοχή με αποτέλεσμα να ξεφυτρώσουν πανδοχεία, μαγαζιά και όλος εκείνος ο κόσμος που ζούσε από τους ταξιδιώτες. Ο πληθυσμός συνεχώς αυξανόταν. Το νησί έφτασε κάποια στιγμή να αριθμεί 160.000 κατοίκους. Στα 366 π.Χ., οι γύρω από το λιμάνι οικισμοί ενώθηκαν και δημιούργησαν την πόλη της Κω.

Οπωσδήποτε, σε όλα τα Ασκληπιεία, η διαδικασία, λίγο πολύ, ήταν ίδια. Ιερείς και λοιποί υπάλληλοι με καθορισμένους ρόλους υποδέχονταν όσους επισκέπτονταν τα Ασκληπιεία. Ο άρρωστος εξεταζόταν και στη συνέχεια υποβαλλόταν σε συγκεκριμένη διαίτα, η οποία πολλές φορές συνδυαζόταν με νηστεία που ήταν η πιο ασφαλής και πιο παλιά μέθοδος για να πλησιάσει τον θεό ο άνθρωπος. Στην αρχαία Ελλάδα, έγινε τρόπος θεραπείας.

Στο προκαταρκτικό στάδιο της θεραπείας στα Ασκληπιεία, ο άρρωστος κατανάλωνε χυμούς από διάφορα βότανα. Όσο διάστημα διαρκούσε αυτό το στάδιο, έκανε περιπάτους στον ειδικά διαμορφωμένο χώρο για να ηρεμήσει. Συνομιλούσε με τους ανθρώπους του ιερού, οι οποίοι δεν παρέλειπαν να του διηγούνται τα προηγούμενα θαύματα, με τα οποία ο Ασκληπιός θεράπευσε πιστούς, αλλά και να του δείχνουν επιγραφές («ιάματα») που περιέγραφαν τις θεϊκές επεμβάσεις. Έτσι κι αλλιώς, ο άρρωστος είχε την ευκαιρία να διαπιστώσει την ευεργετική δράση του Ασκληπιείου και από τα διάφορα δώρα, συνήθως αγάλματα, που στόλιζαν τον χώρο και αποτελούσαν προσφορές γιατρεμένων. Στο προκαταρκτικό στάδιο περιλαμβάνονταν ασκήσεις, μαλάξεις (με επάλειψη του σώματος με έλαια) και «εξαγνιστικά λουτρά», καθώς το νερό έπαιζε καθοριστικό ρόλο: Όλα τα

Ασκληπιεία βρίσκονταν πλάι σε πηγές και διέθεταν εγκαταστάσεις για τη χρήση του νερού.

Κάποιοι από τους ασθενείς θεραπεύονταν σε αυτή τη φάση και δεν χρειαζόταν να περάσουν στην κυρίως θεραπεία που βασιζόταν στην «εγκοίμηση»: Οι ιερείς χορηγούσαν συγκεκριμένα βότανα στους ασθενείς που θυσίαζαν στον θεό το όποιο ζώο είχαν επιλέξει να προσφέρουν. Μετά, έμπαιναν στο «άβατο» και υποχρεώνονταν να κοιμηθούν πάνω στο θυσιασμένο ζώο. Ειδικά στην Επίδαυρο, ο άρρωστος ήταν υποχρεωμένος να διαβεί και έναν στριφογυριστό υπόγειο διάδρομο, κάτω από τον θόλο. Οι ιερείς τους επισκέπτονταν τη νύχτα, μεταμφιεσμένοι σε Ασκληπιό που κατέφθασε στο πλάι τους για να τους θεραπεύσει. Κάποιες φορές, τα ιερά του ζώου του θεού, φίδια και σκυλιά, έγλυφαν τους ασθενείς για να τους θεραπεύσουν. Οι ασθενείς εύκολα πείθονταν, καθώς βρίσκονταν κάτω από την επήρεια των ουσιών. Αγνοούμε, ποιες ήταν αυτές. Τις γνώριζαν μόνο οι μνημένοι στη διαδικασία της ίασης. Υποθέτουμε ότι ήταν παραισθησιογόνες. Κάτω από την επίδρασή τους, οι ασθενείς έβλεπαν περίεργα όνειρα. Τα διηγούνταν το πρωί στους ιερείς και αυτοί, με βάση τη διήγηση, αποφαινονταν ότι ο θεός είχε εγκρίνει τη θεραπεία τους και καθόριζαν την θεραπευτική αγωγή. Η αυθυποβολή και η πίστη έπαιζαν κυρίαρχο ρόλο στην όλη υπόθεση. Κατά κάποιον μυστηριώδη τρόπο, σε πάμπολλες περιπτώσεις, οι ασθενείς γίνονταν καλά. Η σύγχρονη ιατρική επιστήμη δεν έχει ακόμα εξηγήσει τον τρόπο με τον οποίο ο εγκέφαλος «πειθεί» το σώμα και έχει ονομάσει αυτό το μυστήριο «placebo». Είναι η αναποτελεσματική φαρμακευτική αγωγή που όμως παράγει πλασματική ή πραγματική βελτίωση, επειδή και μόνο, αυτός που την ακολουθεί, πιστεύει ότι θα τον θεραπεύσει. Με τον ίδιο όρο ονομάζονται και τα εικονικά φάρμακα που χορηγούνται σε συνθήκες προσομοίωσης.

Φημισμένο Ασκληπιείο ιδρύθηκε και στην Πέργαμο, τον 7^ο π.Χ. αιώνα, από τον Αρχία τον Περγαμινό, που είχε θεραπευτεί στην Επίδαυρο και θεώρησε σωστό να εισάγει τη λατρεία του Ασκληπιού και στη Μικρά Ασία. Ο Πausanίας αναφέρει και τους ύμνους που ψάλλονταν εκεί και είχαν να κάνουν με τη θεραπεία του Τήλεφου. Ήταν αυτός γιος του Ηρακλή και της Αύγης, κόρης του Αλεού. Εγκαταλείφθηκε από τον παππού του στο βουνό αλλά μια ελαφίνα ανέλαβε να τον θηλάσει ώσπου το βρήκαν κάποιοι βοσκοί που τον ανέθρεψαν. Μεγαλώνοντας, το μαντείο των Δελφών του έδωσε εντολή να πάει στην Τευθρανία. Εκεί, βρήκε την μητέρα του, σύζυγο του βασιλιά Τεύθραντα, που τον υιοθέτησε, του έδωσε σύζυγο την κόρη του, Αγριόπη, και τον έκανε διάδοχό του. Στην περιοχή βγήκαν οι Αχαιοί, νομίζοντάς την για την Τροία, επιτέθηκαν, αποκρούστηκαν κι αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν. Ο Αχιλλέας όμως πρόλαβε και πλήγωσε τον Τήλεφο, του οποίου την πληγή, κατά το μαντείο, μόνο αυτός που τον τραυμάτισε, μπορούσε να την κλείσει. Μετά από περιπλανήσεις, ο Τήλεφος εντόπισε τον Αχιλλέα. Ο γιος της Θέτιδας έβαλε στην πληγή του μαγικό βότανο και την έκανε να γιάνει. Με τη σειρά του, ο Τήλεφος έδειξε στους Αχαιούς τη σωστή πορεία για την Τροία.

Στα 293 π.Χ., ήταν η σειρά των Ρωμαίων να προσχωρήσουν στη λατρεία του Ασκληπιού,

ιδρύοντας Ασκληπιείο σε ένα από τα νησάκια του ποταμού Τίβερη. Αιτία ήταν μια επιδημία που ενέσκηψε στην πόλη. Οι Ρωμαίοι κατέφυγαν στην Επίδαυρο, απ' όπου παρέλαβαν ένα «ιερό φίδι» που μετέφεραν στην πατρίδα τους και εγκατέστησαν στο ιερό του νέου τους θεού.

Στην Αττική, η λατρεία του Ασκληπιού ήρθε από την Επίδαυρο. Πρώτα στον Πειραιά κι έπειτα στην Αθήνα, όπου, με πρωτοβουλία κάποιου Τηλέμαχου από τις Αχαρνές, στα 420/19 π.Χ., ιδρύθηκε ιερό στη νότια πλαγιά της Ακρόπολης, κοντά στο θέατρο του Διονύσου (και στον Μαραθώνα, ο τύμβος του Ασκληπιού γειτονεύει με τον ναό του Διονύσου). Οι ιερείς της Ελευσίνας έσπευσαν να διαδώσουν ότι ο θεός μνήθηκε στα Ελευσίνια Μυστήρια κι έμενε στον ναό της Δήμητρας, ώσπου να κτιστεί το δικό του ιερό. Το αθηναϊκό Ασκληπιείο απέκτησε μεγάλη φήμη και λειτούργησε ως τα τέλη του Ε' μ.Χ. αιώνα, οπότε οι χριστιανοί το μετέτρεψαν σε εκκλησία προς τιμή των θεραπευτών αγίων.

Άλλωστε, τον θεραπευτή Ασκληπιό διαδέχτηκαν στην χριστιανική θρησκεία πολλοί άγιοι θεραπευτές: Οι Άγιοι Ανάργυροι και ο όσιος Υπάτιος ο Θεραπευτής, θεραπευτές κάθε αρρώστιας. Κι ακόμα, ο Άγιος Συμεών ο Θεοδόχος και ο Άγιος Ελευθέριος, προστάτες των εγκύων, οι Άγιοι Σαράντα μάρτυρες, προστάτες των εγκύων που είχαν αποβολές, ο Άγιος Λάζαρος, προστάτης των παιδιών από καθυστερημένο τοκετό και ο Άγιος Στυλιανός ο Παφλαγών, προστάτης των εμβρύων και της υγείας των βρεφών, η αγία Μαρίνα, θεραπεύτρια των βρεφών από τους κωλικούς. Οι Άγιοι Ιουλίτα και Κήρυκος (μητέρα και γιος) θεραπευτές των παιδιών. Ο Άγιος Βλάσιος, θεραπευτής των παθήσεων του λαιμού. Ο Άγιος Τρύφων ο μεγαλομάρτυς, θεραπευτής των ψυχικών παθήσεων. Ο Άγιος Αιμιλιανός, θεραπευτής των προβλημάτων ομιλίας. Ο Άγιος Μόδεστος, θεραπευτής ζώων. Κ.λπ.

(Ελεύθερος Τύπος, 1-10.12.2013) (τελευταία επεξεργασία, 12.10.2013)